

Sygn. akt I Ca 478/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Joanna Składowska

Protokolant: Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2023 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko R. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt I C 152/22

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w ten sposób, że:

A. w punkcie 1. obniża zasądzoną kwotę oraz kwotę, od której naliczane są odsetki z 42 380,64 złotych i 41 357,05 złotych do 30 949,02 (trzydzieści tysięcy dziewięćset czterdzieści dziewięć i 02/100) złotych, oddalając powództwo w pozostałym zakresie;

B. w punkcie 2. obniża zasądzoną kwotę 5 737 złotych do 3 211 (trzy tysiące dwieście jedenaście) złotych;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od R. S. na rzecz Banku (...) S.A. z siedzibą w (...) 044 (tysiąc czterdzieści cztery) złote z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 19 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty.

Sygn. akt **I Ca 478/22**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 13 lipca 2022 r., wydanym pod sygn. akt I C 152/22, Sąd Rejonowy w Wieluniu zasądził od pozwanego R. S. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w B. 42 380,64 złotych z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 41 357,05 złotych od 1 marca 2022 r. do dnia zapłaty (pkt 1) oraz kosztami procesu w wysokości 5 737,00 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Orzeczenie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

W dniu 13 września 2019 r. pozwany R. S. zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w B. umowę kredytu gotówkowego (...) Nr (...) - (...). Na podstawie tej umowy bank udzielił pozwanemu kredytu w wysokości 43 125,91 złotych, przy czym całkowita kwota kredytu wynosiła 40 000,01 złotych. Spłata kredytu została ustalona na 120 miesięcznych rat kapitałowo-odsetkowych, naliczanych w systemie annuitetowym. Wysokość każdej raty, za wyjątkiem ostatniej, wynosiła 544,24 złotych, natomiast wysokość ostatniej raty wynosiła 543,57 złotych, płatnych do 15-go dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 15 października 2019 r. Do każdej raty doliczana była rata składki ubezpieczeniowej w wysokości 107,81 złotych, przy czym pierwsza rata składki ubezpieczeniowej wynosiła 111,40 złotych. Całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę wynosiła 78 137,52 złotych, na którą to sumę składały się: kwota 40 000,01 złotych - całkowita kwota kredytu, 3 014,50 złotych - prowizja za udzielenie kredytu, 12 940,79 złotych - ubezpieczenie, 22 182,22 złotych - łączna kwota odsetek. Jednocześnie w umowie wskazano, iż wysokość oprocentowania kredytu jest zmienna i na dzień zawarcia umowy wynosi 8,90% w stosunku rocznym.

R. S. początkowo wywiązywał się ze spłaty poszczególnych rat. Następnie zaprzestał uiszczania rat kredytu.

Pismem z 21 lipca 2021 r., zatytułowanym (...), Bank (...) S.A. wskazał, że do dnia 20 lipca 2021 r. nie została uregulowana należność Banku z tytułu zadłużenia przeterminowanego, która na dzień sporządzenia upomnienia wynosiła 283,16 złotych, na którą składała się kwota kapitału w wysokości 175,08 złotych, kwota odsetek, w tym karnych, w wysokości 0,27 złotych, kwota tytułem ubezpieczenia na życie w wysokości 107,81 złotych. (...) Bank (...) S.A. wezwał do uregulowania zaległości w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania upomnienia. Pismem z 6 września 2021 r., powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania zadłużenia przeterminowanego w wysokości 934,44 złotych. Pismem z 8 października 2021 r., powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, zadłużenia przeterminowanego wynikającego z umowy kredytu o Nr (...) - (...) w kwocie

1 588,07 złotych. Jednocześnie poinformowano, iż nieuregulowanie zaległości we wskazanym terminie może doprowadzić do wypowiedzenia przez Bank warunków zawartej umowy i postawienia całości zadłużenia wraz z odsetkami i pozostałymi kosztami w stan natychmiastowej wymagalności. Ponadto, zawiadomiono pozwanego o tym, że w terminie 14 dni roboczych od otrzymania zawiadomienia istnieje możliwość złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pozwany odebrał korespondencję 18 października 2021 r.

Pismem z 12 listopada 2021 r., wobec niedotrzymania warunków umowy o kredyt Nr (...) - (...) z dnia 13 września 2019 r., Bank (...) S.A. z siedzibą w B. wypowiedział R. S. umowę. W piśmie wskazano, że kwota zadłużenia na dzień 12 listopada 2021 r. wynosi 40 975,41 złotych, w tym raty kredytu w wysokości 40 024,08 złotych, odsetki należne w wysokości 927,71 złotych, odsetki karne w wysokości 23,62 złotych. Pismo zawierające wypowiedzenie umowy pozwany odebrał w dniu 17 listopada 2021 r.

W dniu 28 lutego 2022 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w B. wystawił wyciąg z ksiąg banku, w którym wskazał, że zadłużenie R. S. z tytułu umowy o kredyt gotówkowy (...) Nr (...) - (...) z dnia 13 września 2019 r., stanowi kwotę 41 57,05 złotych i składają się na nią: niespłacona należność w kwocie 40 024,08 złotych, odsetki skapitalizowane naliczone do 2 stycznia 2022 r. w kwocie 1 332,97 złotych, a bankowi należne są również dalsze odsetki karne, które obciążają dłużnika od dnia 28 lutego 2022 r. w wysokości odsetek maksymalnych z opóźnienia.

Pismem z dnia 13 czerwca 2022 r., pozwany, działający przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył powodowi oświadczenie, iż zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim umowa Nr (...) stanowi umowę kredytu darmowego.

Do chwili obecnej pozwany R. S. nie spłacił należności objętej pozwem.

W ocenie Sądu Rejonowego, przedstawione przez stronę powodową dokumenty i wyciążenia, a przede wszystkim umowa kredytowa, zestawienie należności i spłaty kredytu, historia spłaty wraz z alokacją oraz strukturą zadłużenia, w sposób jednoznaczny wskazują, że roszczenie objęte żądaniem powoda zostało udowodnione co do zasady i wysokości, bowiem pozwany nie dotrzymał, zgodnie z harmonogramem, terminów spłaty rat kapitałowo-odsetkowych. Powód dla wykazania istniejącego zadłużenia dysponował szerokim wachlarzem środków dowodowych, do których zalicza się wyciąg z ksiąg banku, jako dokument prywatny, który w ocenie Sądu potwierdza sporne zadłużenie.

Nie ujawniły się natomiast żadne okoliczności wskazujące na sprzeczność zawartej umowy z wymogami ustawy o kredycie konsumenckim, a zwłaszcza z art. 13 ust. 1 pkt 10 oraz 36 a. Nie można w ocenie Sądu uznać za abuzywną opłaty w postaci prowizji oraz składki ubezpieczeniowej.

Odnosząc się do zarzutu o braku wymagalności roszczenia, Sąd wskazał, że roszczenie strony powodowej stało się wymagalne po dokonaniu wypowiedzenia tej umowy. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni i był liczony od daty doręczenia wypowiedzenia, zatem upłynął 20 grudnia 2021 r.

Pozwany podniósł również, że złożył powodowi w odrębnym piśmie, na podstawie art. 45 ust 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, oświadczenie o naruszeniu przez umowę kredytu przepisów art. 30 ust. 1 pkt 6, 7 i 10, wobec tego umowa zyskała charakter darmowy. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, R. S. „Oświadczenie o kredycie darmowym” złożył w dniu 13 czerwca 2022 r., zatem już po upływie rocznego terminu, określonego w art. 45 ust. 5 ustawy.

Dlatego też powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Pozwany wniósł apelację od powyższego wyroku, zaskarżając orzeczenie w całości

i zarzucając naruszenie:

1. art. 58 § 3 k.c. w zw. z art. 2, 8 i 9 ustawy z 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1450) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim oraz art. 6 k.c., poprzez nierozważenie zarzutów pozwanego w zakresie nieważności umowy z uwagi na brak ważności umowy ubezpieczenia i brak wykazania przez powoda uprawnień i umocowania swoich pracowników podpisujących dokumenty ubezpieczeniowe w imieniu zakładu ubezpieczeń, co miało wpływ na ważność umowy w całości; brak ustaleń faktycznych co do braku kwalifikacji i umocowania pracowników pełnomocnika powoda do działania w imieniu zakładu ubezpieczeń udzielającego ochrony ubezpieczeniowej w zakresie umowy kredytu;

2. art. 69 ust. 1 i 2 i art. 78a ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 2, art. 5 pkt 7, 10 i 12, art. 25 ust. 1 pkt 1, art. 30 ust. 1 pkt 6 i 7, art. 45 ust. 1 i art. 47 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 385(1) - art. 385(2) k.c. w zw. z art. 6 k.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c., a także art. 58 k.c. z uwagi na bezzasadne przyjęcie, że umowa kredytu jest zgodna z przepisami prawa w zakresie oprocentowania, a nadto że powód te okoliczności wykazał, podczas gdy:

a) sprzecznie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim naliczał w umowie kredytu odsetki umowne od kredytowanych kosztów, a Sąd pierwszej instancji nie rozważył zarzutów pozwanego w zakresie ujęcia w umowie kredytu błędnej wartości (...) oraz odsetek umownych, co istotnie wpływało na zasadność powództwa;

b) umowa kredytu w zakresie naliczania odsetek od kosztów zawierała postanowienia abuzywne;

c) umowa pozbawiona jest odsetek w całości, a powód nie wykazał wysokości roszczenia, gdyż nie wiadomo jakie jest oprocentowanie od kapitału (bez kredytowanych kosztów) i jak należałoby wobec tego zaliczać wpłaty na poczet spłaty umowy;

d) powód nieskutecznie wypowiedział umowę, bo na moment wezwań i wypowiedzenia nie było zadłużenia i nie dochowano procedury wypowiedzenia.

W konsekwencji Sąd pierwszej instancji błędnie nie ustalił, od jakiej kwoty powód naliczył odsetki w umowie kredytu i jakie były składowe tej kwoty;

3. art. 245 oraz 253 k.p.c. w zw. z art. 95 ust. 1 i 1a ustawy Prawo bankowe oraz art. 69 1 art. 78a ustawy Prawo bankowe, poprzez ich błędne niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwany kwestionował wiarygodność prywatnych dokumentów przedstawionych przez powoda i gdy dokumenty te mają charakter dokumentów prywatnych. W konsekwencji doszło do błędnego ustalenia istnienia i wysokości zobowiązań pozwanego wobec powoda na moment wezwania i wypowiedzenia, a następnie bezzasadnego zasądzenia roszczenia, gdy powód go nie udowodnił co do wysokości;

4. art. 69, art. 75 ust. 1 i 2, art. 75c ust. 1 i 2 i art. 78a ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 6 k.c. poprzez błędne zastosowanie i w konsekwencji zasądzenie na rzecz powoda wierzytelności wynikającej z umowy kredytu w sytuacji, gdy nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu oraz gdy powód nie udowodnił roszczenia co do wysokości.

W oparciu o wskazane zarzuty, skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt. 1. poprzez oddalenie powództwa oraz w pkt. 2. poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania wedle norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania wedle norm przepisanych za instancję odwoławczą wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Powód domagał się oddalenia apelacji na koszt pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała jedynie w części na uwzględnienie.

Nie był zasadny zarzut nieważności umowy w całości.

Ważność umowy kredytowej pozostaje bez związku z ważnością umowy ubezpieczenia na życie zawartej z innym podmiotem. Ponadto, umowę kredytu w imieniu banku podpisała podpisem elektronicznym A. W., natomiast polisę wystawił agent działający w imieniu Poczтового Towarzystwa (...).

Warto też zauważyć, że zgodnie z art. 97 k.c., osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Przepis ten ustanawia domniemanie, które nie zostało przez pozwanego, zgodnie z ciężarem dowodu w procesie, obalone.

Odnosząc się do kwestii wiarygodności dowodów zaprezentowanych przez stronę pozwaną należy podkreślić, iż słusznie Sąd pierwszej instancji przyjął, że choć wyciąg z ksiąg bankowych, zgodnie z art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,

w postępowaniu cywilnym nie ma mocy dokumentu urzędowego, przewidzianej w art. 244 k.p.c., to jednak stanowi dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. Oczywiście,

z dokumentem prywatnym, odmiennie niż w przypadku dokumentu urzędowego, nie wiąże się domniemanie prawne, że jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy. Nie jest natomiast tak, że dokumenty prywatne nie posiadają mocy dowodowej, albo ich moc dowodowa jest na tyle słaba, że nie jest dopuszczalne uwzględnienie powództwa wyłącznie w oparciu o takie środki dowodowe. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 czerwca 2004 r., IV CK 474/03, dokumenty prywatne nie korzystają z domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych, co jednak nie oznacza, że są one niezgodne z rzeczywistością. O materialnej mocy dowodowej dokumentu prywatnego, zależnej od jego treści, rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Samo zaś zaprzeczenie zgodności treści powoływanych przez stronę powodową dokumentów z rzeczywistością nie podważa ich formalnej mocy dowodowej. Podlegają one ocenie według ogólnych zasad w kontekście całokształtu materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela powyższy pogląd. Powód dołączył do pozwu umowę kredytu, na podstawie której dochodził swoich roszczeń, wezwania do zapłaty kierowane do pozwanego i wypowiedzenie umowy, a następnie, po wniesieniu przez pozwanego odpowiedzi na pozew, przedstawił wykaz wszystkich wpłat dokonanych przez pozwanego, w którym podano sposób ich księgowania. Pozwany otrzymał zatem odpisy dokumentów, z których jasno wynikało, na jakiej podstawie powód dochodzi roszczenia

i w jaki sposób została obliczona jego wysokość. Umowa przewidywała również prawo kredytodawcy do wypowiedzenia umowy w razie naruszenia warunków spłaty przez kredytobiorcę. W reakcji pozwany nie wykazał, aby dokonywał wpłat innych, aniżeli te przedstawione w rozliczeniu strony powodowej. Nie zaprezentował ze swej strony jakichkolwiek twierdzeń o faktach mogących pozostawać w opozycji do przedstawionej przez powoda podstawy faktycznej pozwu.

Należy zaś z całą mocą podkreślić, że fakt wykonania zobowiązania musi udowodnić dłużnik, jak również musi wykazać, że spełnienie przez niego świadczenia było wykonaniem obowiązków wynikających z treści zobowiązania. Sposób przeprowadzenia dowodów określają przepisy prawa cywilnego procesowego, tym niemniej również przepisy prawa cywilnego materialnego zawierają postanowienia umożliwiające dłużnikowi uzyskanie dowodu wykonania zobowiązania (pokwitowanie - art. 462 k.c.).

Zasadne były natomiast pozostałe zarzuty.

Zgodnie z art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (u.k.k.), całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobjmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobjmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Natomiast, całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:

a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz

b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta (art.5 ust. 6 u.k.k.).

Nie może więc budzić wątpliwości, że nie jest dopuszczalne prezentowanie tej samej kwoty (np. opłaty przygotowawczej, prowizji itp.), zarówno w ramach całkowitej kwoty kredytu, jak i w kosztach kredytu i to nawet wówczas, gdy składniki kosztów kredytu są kredytowane przez kredytodawcę.

Warto podkreślić, że przepisy u.k.k. stanowią transpozycję do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy (...).

Jak wyjaśnił Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 21 kwietnia 2016 r., w sprawie C-377/14 R. i R.: „Jako że pojęcie „całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta” zostało zdefiniowane w art. 3 lit. h dyrektywy

(...) jako „suma całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta”, wynika z tego, że całkowita kwota kredytu i całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta są pojęciami odrębnymi i, że w związku z tym całkowita kwota kredytu nie może obejmować żadnych kwot należących do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta.” Zatem art. 3 lit. I i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...), a także pkt I załącznika I do rzeczony dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że całkowita kwota kredytu i kwota wypłat określają całość kwot udostępnianych konsumentowi, co wyklucza kwoty powiązane przez kredytodawcę z pokryciem kosztów związanych przez kredytodawcę z udzieleniem odnośnego kredytu, które to kwoty nie są w rzeczywistości wypłacane konsumentowi (vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2019 r., I (...) 9/18).

Podsumowując, całkowita kwota kredytu jest to nic innego jak kwota udzielonego przez kredytodawcę kapitału, którą konsument otrzymuje do swobodnej dyspozycji. Wynagrodzenie prowizyjne, a więc koszt kredytu, mimo tego że zostaje przez kredytodawcę skredytowany w dalszym ciągu jest kosztem. Zatem pobieranie przez kredytobiorcę odsetek od skredytowanej prowizji jest niezgodne z prawem.

Ponadto, kredytodawca ma obowiązek udzielenia konsumentowi rzetelnej informacji o wysokości kwoty, jaką będzie mógł dysponować po zawarciu umowy. W sprawie przedmiotowej w umowie użyto pojęć „kwoty udzielonego kredytu” określonej na 43 125,91 złotych i „całkowitej kwoty kredytu” określonej na 40 000,01 złotych. Choć poprawnie użyto terminu całkowitej kwoty kredytu, niedopuszczalnym było podawanie obok w rubryce innej kwoty jako kwoty udzielonego kredytu. Zestawienie obok siebie powyższych wartości wprowadzało w błąd konsumenta co do rzeczywistej wielkości oferowanej mu kwoty pieniężnej. Było nawet nielogiczne, gdyż całkowita kwota kredytu była wartością mniejszą aniżeli kwota kredytu udzielonego. Do tego ostatniego pojęcia nie mogły zostać wliczane opłaty za udzielenie kredytu, w tym prowizja. Wszystkie koszty związane z udzieleniem kredytu ponoszone przez konsumenta powinny zostać wymienione jedynie w całkowitym koszcie kredytu. Nadto błędnie podano (...), obliczane od 40 000,01 złotych, podczas gdy odsetki umowne naliczono od 43 125,91 złotych.

Powyższe uprawniało pozwanego do skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

Jak stanowi art. 45 ust. 1 u.k.k., w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c u.k.k. konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Jako podstawę skorzystania z sankcji kredytu darmowego pozwany wskazał naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 6, 7 i 10 u.k.k. Należy zgodzić się ze skarżącym, że zawarta przez strony umowa narusza to uregulowanie. Zgodnie bowiem z art. 30 ust. 1 pkt 7 i 15 u.u.k. z zastrzeżeniem art. 31-33 u.k.k., umowa o kredyt konsumencki powinna określać: rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia (art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k.).

Uruchomienie sankcji kredytu darmowego zależy od wykonania przez konsumenta uprawnienia prawnokształtującego.

Oświadczenie o skorzystaniu przez kredytobiorcę z sankcji kredytu darmowego pozwany złożył pismem z 13 czerwca 2022 r. przesłanym do pozwanego.

Zgodnie z art. 45 ust. 5 u.u.k., do wygaśnięcia uprawnienia dochodzi dopiero po roku od dnia wykonania umowy, przy czym nie wygasa ono w przypadku skutecznego wypowiedzenia umowy o kredyt konsumencki - ze skutkami ex nunc.

Przez wykonanie umowy należy rozumieć sytuację, w której należycie wypełniono wszystkie obowiązki w ramach stosunku kredytu konsumenckiego. Chodzi o obowiązki dotyczące świadczenia głównego i świadczeń ubocznych, po stronie konsumenta oraz kredytodawcy, wykonane dobrowolnie lub przymusowo. Nie budzi wątpliwości, że pozwany

w sprawie przedmiotowej umowy nie wykonał, a zatem przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że „oświadczenie o kredycie darmowym” złożone 13 czerwca 2022 r. nastąpiło już z po upływie ustawowego terminu było błędne.

Wykładnia językowa art. 45 ust. 1 u.k.k. wskazuje, że skutki związane z sankcją kredytu darmowego powstają „po złożeniu” oświadczenia. Oświadczenie konsumenta uznaje się za złożone z chwilą, gdy doszło do kredytodawcy w taki sposób, że mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). Nie ma przy tym przeszkód, aby zostało złożone dopiero w trakcie procesu sądowego wytoczonego przez bank przeciwko konsumentowi o zwrot kredytu konsumenckiego w całości lub w części. Wykonanie przez pozwanego jako konsumenta uprawnienia określonego w art. 45 ust. 1 u.u.k. spowodowało zmianę treści stosunku kredytu konsumenckiego. Sankcja kredytu darmowego sprowadza się do pozbawienia kredytodawcy przychodów z tytułu określonego kredytu konsumenckiego, czyli utraty zarobku planowanego w ramach danej transakcji. Obejmuje zasadniczo wszystkie przychody kredytodawcy związane z kredytem konsumenckim, niezależnie od ich nazwy: odsetki, opłaty, prowizje, składki, koszty itp. Wykonanie uprawnienia ma skutek wsteczny (działanie ex tunc) w tym sensie, że sankcja kredytu darmowego obejmuje - z pewnymi wyjątkami - wszelkie odsetki i inne koszty z tytułu kredytu konsumenckiego, niezależnie od okresu ich naliczania: przed wykonaniem uprawnienia czy po wykonaniu. Powoduje, że odpada podstawa świadczenia w odniesieniu do takich odsetek i kosztów. Nie niweluje natomiast skutków prawidłowego wcześniejszego wypowiedzenia umowy. Ponadto, odsetki, o których mowa w art. 45 ust. 1 u.k.k., oznaczają tylko odsetki kapitałowe. Odsetki za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) nie są objęte sankcją kredytu darmowego. Kredytobiorca nie powinien być bowiem premiowany w sytuacjach, w których sam narusza postanowienia umowy o kredyt konsumencki, opóźniając się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Kredytodawca zachowuje także prawo do wszelkich kosztów związanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez konsumenta umowy o kredyt konsumencki. Koszty takie nie podlegają sankcji kredytu darmowego, o ile wynikają z ustawy lub skutecznie je zastrzeżono w umowie albo we wzorcu umowy. Konsument ponosi także koszty ustanowienia zabezpieczenia kredytu przewidziane w umowie (art. 45 ust. 4).

W przedmiotowej sprawie pozwany spłacił 11 315 złotych, z czego na poczet kapitału zaliczono 3 101,83 złotych, odsetek - 5 948,56 złotych, odsetek karnych - 0,60 złotych, składki ubezpieczeniowej - 2 264,01 złotych. Po skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego do zwrotu pozostawał:

- kapitał - 40 000,01 złotych,

- składka ubezpieczeniowa - 2 264,01 złotych,

co po pomniejszeniu o kwotę pobraną daje kwotę należną - 30 949,02 złotych.

Dlatego też, zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie 1. obniżył zasądzoną kwotę do 30 949,02 złotych, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Dalej idąca apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Zmiana pkt 1 wyroku wiązała się to z koniecznością korekty orzeczenia w zakresie kosztów procesu. Skoro bowiem roszczenie powoda zostało uwzględnione w 73%, strony winny ponieść koszty procesu w tym stosunku. Łącznie poniesione przez strony koszty to 9 354 złotych (powód: opłata od pozwu 2 120 złotych, koszty zastępstwa procesowego - 3 617 złotych, pozwany: koszty zastępstwa procesowego - 3 617 złotych). Powoda obciążą kwota 2 526 złotych, poniósł 5 737 złotych, a zatem różnica podlegająca zasądzeniu to 3 211 złotych. Dlatego też kwota z punktu 2. zaskarżonego wyroku została obniżona do tej wysokości.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego 1 044 złote. Apelacja została uwzględniona w 21 %, a zatem pozwanego obciąża 21 % kosztów. Łącznie wyniosły one 3 600 złotych (opłaty za czynności pełnomocnika - 2 x 1 800 złotych). Zatem powód winien ponieść koszty

w wysokości 756 złotych, poniósł 1 800 złotych, różnica to 1 044 złote.

Wysokość opłat za czynności radców prawnych ustalono na podstawie § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.